

Motion till riksdagen 2009/10:N294

av **Annicka Engblom och Andreas Norlén (m)**

Stärkt patenträttsligt skydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om slutande av mellanstatliga avtal om skiljedomsförfarande vid patenträttstvister mellan svenska och utländska patentinnehavare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av möjligheterna för uppfinnare och innovatörer att kunna hävda sitt patent utomlands genom en försäkringsmodell med statliga garantier.

Motivering

Tekniskt och industriellt nyskapande är en förutsättning för att Sverige ska behålla sin ställning som välfärdsnation. Det är därför viktigt att innovationer har ett tillfredsställande skydd mot stöld och andra former av intrång. Patent ger ett sådant skydd, men bara om det effektivt kan försvaras. Så är tyvärr inte fallet i dag.

Kostnaderna för att driva patentprocesser stiger snabbare än kostnaderna för att bedriva teknisk forskning och utveckling. Det svenska rättsväsendet brister i att hindra resursstarka företag från att tvinga finansiellt svagare patentinnehavare till dyra domstolsprocesser för att försvara patentet. Detta utgör inte bara ett hot mot patentsystemet utan hindrar också tillförsel av nya idéer och företag som är avgörande för ekonomisk tillväxt.

En EU-studie fann att de flesta intrången sker i USA, där lokala domstolar har en tendens att döma till den egna partens fördel. Det leder till att många europeiska patentinnehavare avstår från att söka patentskydd i USA, vilket också innebär en snedvridning av konkurrensen mellan europeiska och amerikanska innovatörer.

För att uppmuntra europeiska uppfinnare att söka rättsskydd har åtgärder vidtagits för att reducera kostnaderna för att få patent. Däremot har de ofta

Fel! Okänt namn på

mycket större kostnaderna för att försvara patenträttigheterna inte getts lika stor uppmärksamhet.

Om en tvist uppstår mellan en svensk patentinnehavare och en utländsk motpart blir saken komplicerad. Eftersom parterna i patenttvister oftast inte har något avtalsrättsligt förhållande med varandra, kan en svensk patentinnehavare, som blir utsatt för intrång, inte tvinga en motpart i ett annat land att gå med på skiljedom, med mindre än att båda länderna föreskriver denna metod vid patenttvister. Det kan därför finnas skäl för Sverige att överväga att verka för mellanstatliga avtal om skiljeförfarande vid patenträttsliga tvister mellan svenska och utländska patentinnehavare. Ett skiljeförfarande kan vara att föredra framför en rättegång i allmän domstol. Ett skiljeförfarande är ett instansförfarande, vilket medför att parterna inte riskerar processkostnader i flera instanser. Förfarandet går ofta också snabbare än en process vid allmän domstol, vilket är en fördel. Å andra sidan finns i princip inga möjligheter att få en skiljedom som man anser är felaktig i materiellt hänseende omprövad.

Långsiktiga och ofta mycket kostsamma forsknings- och utvecklingsprojekt förutsätter ett verkligt patentskydd för att motivera insatserna. Fallet Håkan Lans är dock ett tydligt exempel på att en liten svensk innovatör i praktiken inte har några möjligheter att försvara ett värdefullt patent mot ett starkt amerikanskt bolag.

En försäkring som täcker rättegångskostnader vid patenttvister kan vara en modell för att öka resurssvaga patentinnehavares möjligheter att värna sina rättigheter. Det finns någon sådan försäkring på marknaden idag, men den har så låga takbelopp att dess skyddseffekt blir begränsad, i synnerhet när det gäller värdefulla patent och internationella tvister. I ett uppbyggnadsskede kan det därför behövas statliga garantier för att försäkringen ska kunna bli tillräckligt kraftfull.

Stockholm den 30 september 2009

Annicka Engblom (m)

Andreas Norlén (m)